

26 Απριλίου 2022

Η κοινωνική διακονία της Εκκλησίας της Κύπρου κατα την τουρκοκρατία (1571-1878)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Κωστής Κοκκινόφτας
Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ (1571-1878)

Αμέσως μετά την ολοκληρωτική κατάληψη της Κύπρου, το 1571, οι Οθωμανοί παραχώρησαν ορισμένα προνόμια στους Ορθόδοξους κατοίκους και τους επέτρεψαν να ανασυγκροτήσουν την Εκκλησία τους. Έτσι, ύστερα από τέσσερις αιώνες, που ήταν υποδουλωμένοι στους ετερόδοξους Φράγκους και Βενετούς, τόσο εθνικά, όσο και θρησκευτικά, οι κάτοικοι, με τη βοήθεια του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αποκατέστησαν την Ιεραρχία της Κυπριακής Εκκλησίας και αναδιοργάνωσαν την εκκλησιαστική ζωή. Ωστόσο, οι γενικότερες συνθήκες διαβίωσης, εξαιτίας της σκληρότητας των νέων κατακτητών και το πνευματικό σκότος που επικρατούσε, δημιουργούσαν πολλά προβλήματα στην ομαλή λειτουργία και στη διακονία της προς την κυπριακή κοινωνία. Αναφερόμενοι, βέβαια, στη δράση της Εκκλησίας, στην πραγματικότητα εννοούμε αυτήν των Κυπρίων Αρχιερέων και του έγγαμου και άγαμου κλήρου, περιορίζοντας στον τομέα αυτό την ευρεία εκκλησιαστική σημασία του όρου.

Τα προνόμια

Τα προνόμια, τα οποία παραχώρησε το Οθωμανικό καθεστώς στην Κυπριακή Εκκλησία, εξασφάλισαν την εύρυθμη λειτουργία του διοικητικού μηχανισμού της και επέτρεπαν στον Αρχιεπίσκοπο του νησιού, με το δίκτυο των Μητροπόλεων, των Μονών και των τοπικών ενοριών, να διοικεί το σύνολο των Χριστιανών κατοίκων.

Ουσιαστικά, με τον τρόπο αυτό, το καθεστώς ενέτασσε τον ανώτερο κλήρο στο σύστημα διοίκησης της αυτοκρατορίας και μάλιστα με συγκεκριμένα καθήκοντα. Αναγνώριζε δε την Εκκλησία ως θεσμό με εξουσίες, με αποτέλεσμα ο Αρχιεπίσκοπος να θεωρείται ο σύνδεσμος της Ορθόδοξης κοινότητας με τις Αρχές. Ενισχυμένη με τα προνόμια αυτά, η Εκκλησία κατέστη ο συνεκτικός δεσμός των υποδούλων και ο βασικός θεσμός διοίκησης και προάσπισής τους.

Το πλαίσιο των δραστηριοτήτων και οι διοικητικές εξουσίες της Εκκλησίας καθορίζονταν από τα βεράτια, με τα οποία η Πύλη επεκύρωνε τις εκλογές των Κυπρίων Ιεραρχών. Αυτά προσδιόριζαν με σαφήνεια την ανεξαρτησία της σε θέματα εκκλησιαστικής διοίκησης και διαχείρισης της περιουσίας της, καθώς και της ρύθμισης ζητημάτων, που αφορούσαν στο οικογενειακό και κληρονομικό δίκαιο των Χριστιανών. Ακόμη, γύρω στο 1660, για να περιοριστεί η ανεξέλεγκτη δράση των τοπικών διοικητών και η υπερβολική καταπίεση και φορολογική εκμετάλλευση του λαού, η κεντρική εξουσία της Οθωμανικής αυτοκρατορίας αναγνώρισε τον Αρχιεπίσκοπο και τους Μητροπολίτες ως αντιπροσώπους των υποδούλων στον Σουλτάνο, με το δικαίωμα να καταφεύγουν στην Πύλη για ζητήματα, που τους αφορούσαν. Ουσιαστικά, δηλαδή, με την απόφασή της αυτή επέκτεινε τα προνόμια, που είχαν παραχωρηθεί στην Εκκλησία, κατά τα πρώτα χρόνια της Οθωμανικής κατοχής, και συνέτεινε ώστε να δημιουργηθεί ένας θεσμός προστασίας της τοπικής κοινωνίας από φαινόμενα απληστίας των κατά καιρούς διοικητών.

[Διαβάστε όλο το κείμενο εδώ...](#)

Πηγή: churchofcyprus.org.cy